

TEHNICI DE OPTIMIZARE

Curs 4

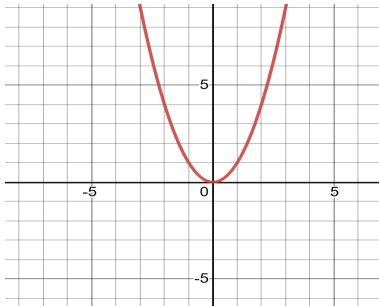
Andrei Pătrașcu

Departament Informatică
Universitatea din București

Minimizare fără constrângeri:

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x)$$

- f convexă și diferențibilă: $f(x) \geq f(y) + \nabla f(y)^T(x - y) \quad \forall x, y$
- Minime globale: $\nabla f(x^*) = 0, f(x^*) \leq f(x) \quad \forall x$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x) = \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2, \quad A \in \mathbb{R}^{m \times n}, m > n$$

La optimalitate: $A^T A x^* = A^T b$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x) = \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2, \quad A \in \mathbb{R}^{m \times n}, m > n$$

$$\begin{aligned} x^{k+1} &= x^k - \tau \nabla f(x^k) \\ &= x^k - \tau A^T (Ax^k - b) \\ &= (I - \tau A^T A) x^k + \tau A^T b \end{aligned}$$

Scădem x^* din ambele părți:

$$\begin{aligned} x^{k+1} - x^* &= (I - \tau A^T A) x^k + \tau A^T b - x^* \\ &= (I - \tau A^T A) (x^k - x^*) + \tau A^T b - A^T A x^* \\ &= (I - \tau A^T A) (x^k - x^*). \end{aligned}$$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x) = \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2, \quad A \in \mathbb{R}^{m \times n}, m > n$$

Cheia convergenței este $\|I - \tau A^T A\|$

$$\|x^{k+1} - x^*\| \leq \|I - \tau A^T A\| \|x^k - x^*\|$$

- O margine $\|I - \tau A^T A\|$ redusă implică o convergență mai bună!
- $\|I - \tau A^T A\|$ este minim pentru $\tau^* = \frac{2}{\lambda_{\max}(A^T A) + \lambda_{\min}(A^T A)}$ la valoarea

$$\|I - \tau^* A^T A\| = \frac{\lambda_{\max}(A^T A) - \lambda_{\min}(A^T A)}{\lambda_{\max}(A^T A) + \lambda_{\min}(A^T A)}$$

Convergență

$$\|x^k - x^*\| \leq \left(\frac{\lambda_{\max}(A^T A) - \lambda_{\min}(A^T A)}{\lambda_{\max}(A^T A) + \lambda_{\min}(A^T A)} \right)^k \|x^0 - x^*\|$$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x) = \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2, \quad A \in \mathbb{R}^{m \times n}, m > n$$

Convergența

$$\|x^k - x^*\| \leq \left(\frac{\lambda_{\max}(A^T A) - \lambda_{\min}(A^T A)}{\lambda_{\max}(A^T A) + \lambda_{\min}(A^T A)} \right)^k \|x^0 - x^*\|$$

Observăm că $\|x^k - x^*\|$ este descrescător și:

$$\frac{\lambda_{\max}(A^T A) - \lambda_{\min}(A^T A)}{\lambda_{\max}(A^T A) + \lambda_{\min}(A^T A)} = \frac{1 - \frac{\lambda_{\min}(A^T A)}{\lambda_{\max}(A^T A)}}{1 + \frac{\lambda_{\min}(A^T A)}{\lambda_{\max}(A^T A)}} \approx 1 - \underbrace{\frac{\lambda_{\min}(A^T A)}{\lambda_{\max}(A^T A)}}_{1/\kappa(A)}$$

$$\kappa(A) = \frac{\lambda_{\max}(A^T A)}{\lambda_{\min}(A^T A)} \quad \text{numărul de condiționare al matricii } A^T A$$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x) = \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2, \quad A \in \mathbb{R}^{m \times n}, m < n, A \text{ rang full pe linii}$$

$$\begin{aligned} x^{k+1} &= x^k - \tau \nabla f(x^k) \\ &= x^k - \tau A^T (Ax^k - b) \end{aligned}$$

Multiplicând ambele părți cu A :

$$\begin{aligned} Ax^{k+1} - b &= Ax^k - b - \tau AA^T (Ax^k - b) \\ &= (I - \tau AA^T) (Ax^k - b) \end{aligned}$$

Convergența

$$\|Ax^k - b\| \leq \left(\frac{\lambda_{\max}(AA^T) - \lambda_{\min}(AA^T)}{\lambda_{\max}(AA^T) + \lambda_{\min}(AA^T)} \right)^k \|Ax^0 - b\|$$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x) = \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^{1+\gamma}, \quad A \in \mathbb{R}^{m \times n}, \gamma \geq 0$$

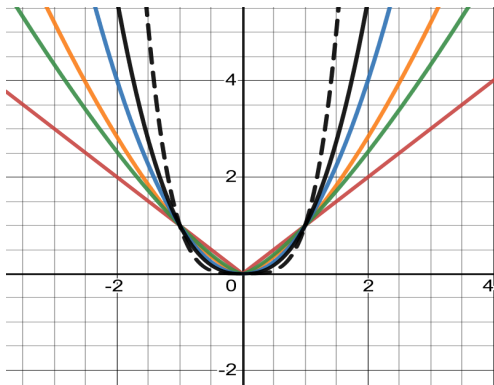

Figure: $|x|^\gamma, \gamma \in \{0, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, 1, \frac{3}{2}, 3\}$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} f(x) = \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^{1+\gamma}, \quad A \in \mathbb{R}^{m \times n}, \gamma \geq 0$$

$$\begin{aligned} x^{k+1} &= x^k - \tau \nabla f(x^k) \\ &= x^k - \tau(1 + \gamma) \|Ax^k - b\|^{\gamma-1} A^T (Ax^k - b) \end{aligned}$$

Let $Ax^* = b$, $AA^T \succ 0$, $\underline{\lambda} = \lambda_{\min}(AA^T)$, $\bar{\lambda} = \lambda_{\max}(AA^T)$

1. $\gamma \in (0, 1)$ [**Not so smooth**]

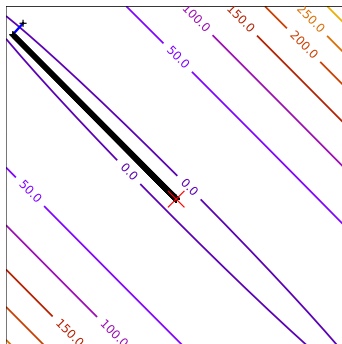
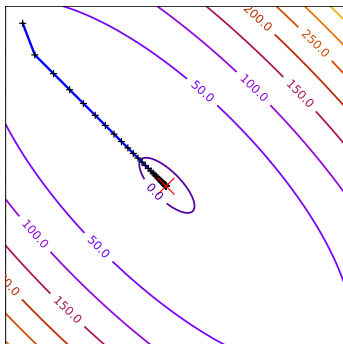
If $\|Ax^k - b\| < \left(\frac{\tau \underline{\lambda}^2}{2\bar{\lambda}}\right)^{\frac{1}{1-\gamma}}$ then $\|Ax^{k+1} - b\| > \|Ax^k - b\|$

2. $\gamma > 1$ [**Too smooth**]

If $\|Ax^k - b\| > \left(\frac{2\bar{\lambda}}{\tau \underline{\lambda}^2}\right)^{\frac{1}{\gamma-1}}$ then $\|Ax^{k+1} - b\| > \|Ax^k - b\|$

$$\min_x \frac{1}{2} x^T Q x + q^T x$$

- Left: $\kappa = 7, K = 102, \epsilon = 10^{-7}, \tau = \frac{1}{L_f}$
- Right: $\kappa = 302, K = 3565, \epsilon = 10^{-7}, \tau = \frac{1}{L_f}$

- Stepsize:

- ideal: $\tau_k = \min_{\tau > 0} f(x^k - \tau \nabla f(x^k))$
- backtracking: decrease τ iteratively until

$$f(x^k - \tau \nabla f(x^k)) \leq f(x^k) - c\tau \|\nabla f(x^k)\|^2$$

- Unknown constants: L_f, σ_f
- Stopping criterion: $\|\nabla f(x^k)\| \leq \delta$ imply $\|x^k - x^*\| \leq \frac{\delta}{\sigma_f} (>> \delta)$

Informația asupra funcției obiectiv $\{f(x), \nabla f(x), \dots\}$ este afectată de:

- erori de rotunjire (calcul), măsură, e.g $g(x^k) := \nabla f(x^k) + r^k$
- erori statistice (minimizarea riscului)

$$\min_x f(x) := \frac{1}{2} \|x\|^2 + \max_y F(x, y)$$

- Adesea $f, \nabla f$ sunt expresii ale soluției problemei de max
- $\nabla f(x) = x + \nabla_x F(x, y(x))$

QP dimensiune n :

$$\min_x \frac{1}{2}x^T Hx + c^T x \quad \text{s.t.} \quad Ax \leq b.$$

Problema este convexă $H \succ 0$, m constrângeri liniare \Rightarrow dualitate tare

$$\mathcal{L}(x, \lambda) = \frac{1}{2}x^T Hx + c^T x + \lambda^T (Ax - b)$$

$$\phi(\lambda) = \min_x \frac{1}{2}x^T Hx + (c + A^T \lambda)^T x - \lambda^T b$$

Problema duală: QP dimensiune m

$$\max_{\lambda \geq 0} \phi(\lambda)$$

Metoda Gradientului Dual:

$$\lambda^{k+1} = \pi_{\geq 0}(\lambda^k + \alpha \nabla \phi(\lambda^k))$$

- Calcularea $\nabla \phi(\lambda^k) = A \cdot \arg \min_x \mathcal{L}(x, \lambda^k)$ necesită soluția unei probleme de minimizare auxiliare
- Aproximarea $s^k = \nabla \phi(\cdot) + r^k$ este cea mai realistă.
- Rămâne discutat calitatea necesară a aproximării.

Multe probleme de învățare statistică se formulează:

$$f(x) = \mathbb{E}[F(x, \xi)] = \int F(x, \xi) dP(\xi),$$

unde $F(x, \xi)$ sunt funcții cunoscute, dar distribuția $P(\xi)$ este necunoscută.

- Calculul $f(x)$, $\nabla f(x)$ este imposibil!
- Aproximăm f și $\nabla f(x)$ prin $\frac{1}{m} \sum_{i=1}^m F(x, \xi_i)$ și $\frac{1}{m} \sum_{i=1}^m \nabla F(x, \xi_i)$

Exemple

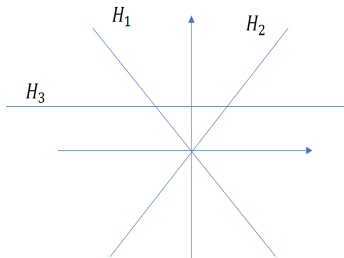
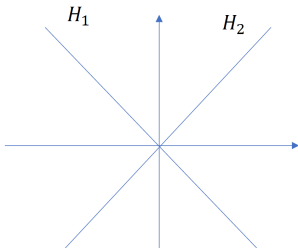
- Regresie liniară: $\min_x \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$;
 - Minimizarea riscului empiric: $\min_x \frac{1}{m} \sum_{\xi=1}^m (a_\xi x - b_\xi)^2$
- SVM: $\min_x \frac{1}{m} \sum_{\xi=1}^m \max\{0, a_\xi x - b_\xi\}^2 + \frac{\lambda}{2} \|x\|_2^2$

Când există o soluție $\mathbb{E}[a_\xi x - b_\xi] = 0$ avem o problemă de interpolare liniară.

Interpolare

Definim $C = H_1 \cap \dots \cap H_m \neq \emptyset$, unde $H_i = \{x : a_i^T x = b_i\}$. Determinați un punct din mulțimea C , i.e. $x \in C$.

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[F(x; \xi)],$$

$$f(x) \approx \frac{1}{N} \sum_i F(x; \xi_i) \text{ or } F(x; \xi)$$

$$\nabla f(x) \approx \frac{1}{N} \sum_i \nabla F(x; \xi_i) \text{ or } \nabla F(x; \xi)$$

Eroarea (varianța): $V(x) = \mathbb{E}[\|\nabla f(x) - \nabla F(x; \xi)\|^2]$, $V^* = \mathbb{E}[\|\nabla F(x^*; \xi)\|^2]$
Metoda Gradient cu aproximare stohastică:

$$x^{k+1} = x^k - \tau_k \nabla F(x^k; \xi_k)$$

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

- aproximări accesibile:

$$f(x) \approx \frac{1}{2N} \sum_i (a_{\xi_i} x - b_{\xi_i})^2 = \frac{1}{2N} \|Ax - b\|_2^2 \text{ sau } \frac{1}{2} (a_\xi x - b_\xi)^2$$

$$\nabla f(x) \approx \frac{1}{N} A^T (Ax - b) \text{ sau } a_\xi^T (a_\xi x - b_\xi)$$

- Cost: $\mathcal{O}(nN)$, în particular $\mathcal{O}(n)$

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

- aproximări accesibile:

$$f(x) \approx \frac{1}{2N} \sum_i (a_{\xi_i} x - b_{\xi_i})^2 = \frac{1}{2N} \|Ax - b\|_2^2 \text{ or } \frac{1}{2} (a_\xi x - b_\xi)^2$$

$$\nabla f(x) \approx \frac{1}{N} A^T (Ax - b) \text{ or } a_\xi^T (a_\xi x - b_\xi)$$

Metoda Gradient cu aproximare stohastică - MGS(SGD):

$$x^{k+1} = x^k - \tau_k a_{\xi_k}^T (a_{\xi_k} x^k - b_{\xi_k})$$

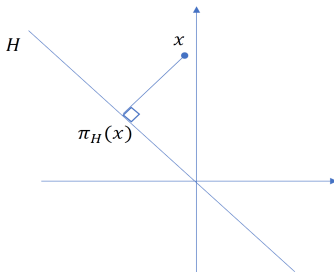
x_{SGD}^k este aproximarea stohastică a lui x_{GM}^k !

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Proiecția ortogonală pe hiperplanul $H = \{x : a^T x = b\}$ este punctul $\pi_H(x)$ din H cel mai "apropiat" de x .

$$\pi_H(x) = x - \frac{a^T x - b}{\|a\|^2} a \quad \left(= x - \frac{1}{\|a\|^2} a(a^T x - b) \right)$$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_{\xi}x - b_{\xi})^2]$$

La optimalitate: $\mathbb{E}[a_{\xi}^T a_{\xi}]x^* = \mathbb{E}[a_{\xi}^T b_{\xi}]$

$$\begin{aligned} x^{k+1} &= x^k - \tau a_{\xi_k}^T (a_{\xi_k} x^k - b_{\xi_k}) \\ &= (I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k}) x^k + \tau a_{\xi_k}^T b_{\xi_k} \end{aligned}$$

Prin expectanță recuperăm Metoda Gradient! Scădem x^* din ambele părți:

$$\begin{aligned} x^{k+1} - x^* &= (I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k}) x^k + \tau a_{\xi_k}^T b_{\xi_k} - x^* \\ &= (I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k}) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (a_{\xi_k} x^* - b_{\xi_k})}_{\text{"zgomot interpolare"}} \end{aligned}$$

"zgomot interpolare" = $\nabla f(x^*) - \nabla F(x^*; \xi_k)$

Varianța la optim este crucială, indiferent de valoarea varianței în alte puncte!

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_\xi x^* = b_\xi, \forall \xi$!

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (b_{\xi_k} - a_{\xi_k} x^*)}_{=0}$$

Pentru $\tau = \frac{1}{\|a_\xi\|^2}$, MGS se transformă în [algoritmul Kaczmarz](#) !

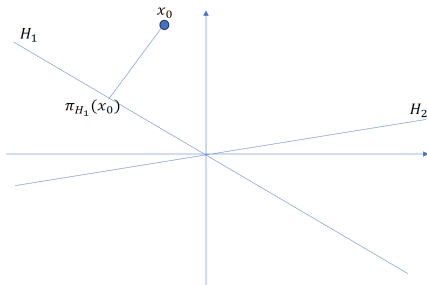

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_\xi x^* = b_\xi, \forall \xi$!

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (b_{\xi_k} - a_{\xi_k} x^*)}_{=0}$$

Pentru $\tau = \frac{1}{\|a_\xi\|^2}$, MGS se transformă în **algoritmul Kaczmarz** !

$$x_1 = x_0 - \frac{a_{(1)}^T x_0 - b_1}{\|a_{(1)}\|^2} a_{(1)}.$$

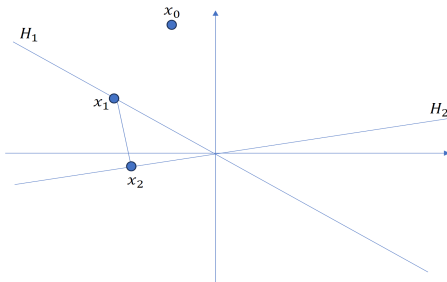

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_\xi x^* = b_\xi, \forall \xi$!

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (b_{\xi_k} - a_{\xi_k} x^*)}_{=0}$$

Pentru $\tau = \frac{1}{\|a_\xi\|^2}$, MGS se transformă în **algoritmul Kaczmarz** !

$$x_2 = x_1 - \frac{a_{(2)}^T x_1 - b_2}{\|a_{(2)}\|^2} a_{(2)}.$$

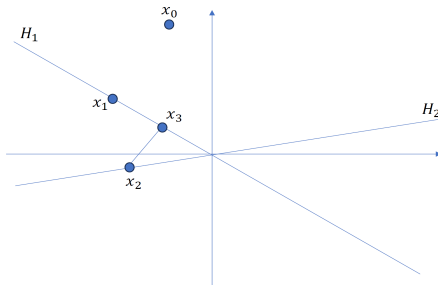

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_\xi x^* = b_\xi, \forall \xi$!

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (b_{\xi_k} - a_{\xi_k} x^*)}_{=0}$$

Pentru $\tau = \frac{1}{\|a_\xi\|^2}$, MGS se transformă în **algoritmul Kaczmarz** !

$$x_3 = x_2 - \frac{a_{(1)}^T x_2 - b_1}{\|a_{(1)}\|^2} a_{(1)}.$$

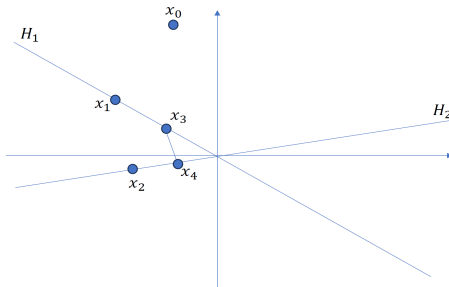

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_\xi x^* = b_\xi, \forall \xi$!

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (b_{\xi_k} - a_{\xi_k} x^*)}_{=0}$$

Pentru $\tau = \frac{1}{\|a_\xi\|^2}$, MGS se transformă în **algoritmul Kaczmarz** !

$$x_4 = x_3 - \frac{a_{(2)}^T x_3 - b_2}{\|a_{(2)}\|^2} a_{(2)}.$$

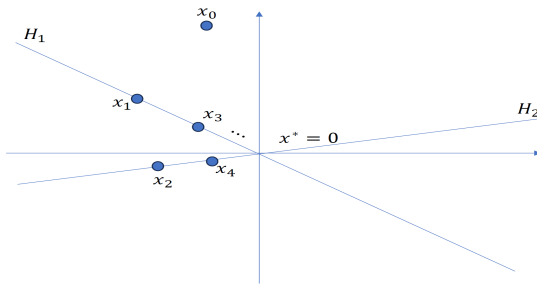

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_\xi x^* = b_\xi, \forall \xi$!

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (b_{\xi_k} - a_{\xi_k} x^*)}_{=0}$$

Pentru $\tau = \frac{1}{\|a_\xi\|^2}$, MGS se transformă în **algoritmul Kaczmarz** !

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_\xi x^* = b_\xi, \forall \xi$!

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \tau a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \underbrace{\tau a_{\xi_k}^T (b_{\xi_k} - a_{\xi_k} x^*)}_{=0}$$

Pentru $\tau = \frac{1}{\|a_\xi\|^2}$, MGS se transformă în **algoritmul Kaczmarz** !

Algoritmul Kaczmarz

1. Alegem ξ_k cu probabilitățile $p_{\xi_k} = \frac{\|a_{\xi_k}\|^2}{\|A\|_F^2}$
2. $x^{k+1} = x^k - \frac{1}{\|a_{\xi_k}\|^2} a_{\xi_k}^T (a_{\xi_k} x^k - b_{\xi_k}) := \pi_{H_k}(x^k)$
3. $k = k + 1$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_{\xi}x - b_{\xi})^2]$$

Interpolare: Pp că există soluția $a_{\xi}x^* = b_{\xi}, \forall \xi$!

Algoritmul Kaczmarz

1. Alegem ξ_k cu probabilitățile $p_{\xi_k} = \frac{\|a_{\xi_k}\|^2}{\|A\|_F^2}$
2. $x^{k+1} = x^k - \frac{1}{\|a_{\xi_k}\|^2} a_{\xi_k}^T (a_{\xi_k} x^k - b_{\xi_k}) := \pi_{H_k}(x^k)$
3. $k = k + 1$

$$\text{OBS1: } x^k - x^{k+1} [\in \text{span}(a_{\xi_k}^T)] \perp x^{k+1} - x^* [\in \text{span}(a_{\xi_k}^T)^{\perp}]$$

$$\|x^{k+1} - x^*\|^2 = \|x^k - x^*\|^2 - \|x^{k+1} - x^k\|^2$$

$$\text{OBS2: } \mathbb{E}_{\xi_k} [\|x^{k+1} - x^k\|^2] = \mathbb{E}_{\xi_k} [\|a_{\xi_k}^T (a_{\xi_k} x^k - b_{\xi_k})\|^2] \geq \frac{1}{\kappa(A)^2} \|x^k - x^*\|^2$$

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

By taking expectation:

$$\mathbb{E}[\|x^{k+1} - x^*\|^2] \leq \mathbb{E}[\|x^k - x^*\|^2] - \frac{1}{\kappa(A)^2} \mathbb{E}[\|x^k - x^*\|^2]$$

Sthromer & Vershynin, 2009

Fie $Ax^* = b$, atunci algoritmul Kaczmarz converge conform:

$$\mathbb{E}[\|x^{k+1} - x^*\|^2] \leq \left(1 - \frac{1}{\kappa(A)^2}\right)^k \|x^0 - x^*\|^2$$

- rata de convergență: $\sqrt{1 - \frac{1}{\kappa(A)^2}}$ (vs. $\approx 1 - \frac{1}{\kappa(A)}$ for GM)
- Observăm convergența în expectanță (vs. convergența deterministă pentru MG)

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \|Ax - b\|_2^2, m = 700$$

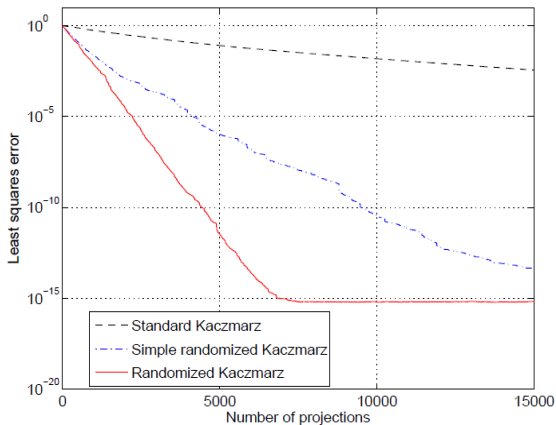

Figure: Comparison from Sthromer & Vershynin, 2009.

Algoritm SGD: pentru $k \geq 1$

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[F(x; \xi)]$$

- 1 Alege aleator $\xi_k \in \Omega$
- 2 $x^{k+1} = x^k - \tau_k \nabla F(x^k; \xi_k)$

Teoremă (Ma et.al, 2018, Needle et al., 2015)

Fie $F(\cdot; \xi)$ funcții σ_f -tare convexe, $L_{F, \xi}$ -netedă și presupunem $\nabla f(x^*; \xi) = 0, \forall \xi$. Atunci SGD satisface:

$$\mathbb{E}[\|x^k - x^*\|^2] \leq \left(1 - \frac{\sigma_f}{\sup_{\xi} L_{F, \xi}}\right)^k \|x^0 - x^*\|^2$$

- rata de convergență: $1 - \frac{\sigma_f}{\sup_{\xi} L_{F, \xi}}$ (vs. $\approx 1 - \frac{\sigma_f}{L_f}$ for GM)
- Pe funcții pătratice și $\xi \in \{1, \dots, m\}$:
 $\mathcal{O}(n)$ per iterație MGS (vs. $\mathcal{O}(mn)$ per iterație MG)
- Convergența în expectanță (vs. convergența deterministă pentru MG)

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

Presupunem că relația de interpolare nu are loc!

Luăm $\tau = \frac{1}{\|a_f\|^2}$ atunci $\text{blue} \perp \text{red}$:

$$x^{k+1} - x^* = \left(I - \frac{1}{\|a_{\xi_k}\|^2} a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) + \frac{1}{\|a_{\xi_k}\|^2} a_{\xi_k}^T (a_{\xi_k} x^* - b_{\xi_k})$$

Atunci:

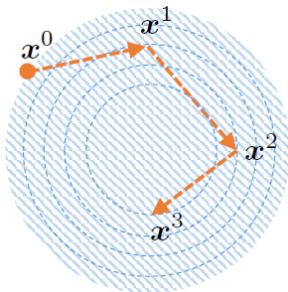
$$\|x^{k+1} - x^*\|^2 = \left\| \left(I - \frac{1}{\|a_{\xi_k}\|^2} a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) \right\|^2 + \underbrace{(a_{\xi_k} x^* - b_{\xi_k})^2}_{V^*}$$

Convergență doar către o vecinătate a mulțimii optime!

$$\min_{x \in \mathbb{R}^n} \mathbb{E}[(a_\xi x - b_\xi)^2]$$

$$\|x^{k+1} - x^*\|^2 = \left\| \left(I - \frac{1}{\|a_{\xi_k}\|^2} a_{\xi_k}^T a_{\xi_k} \right) (x^k - x^*) \right\|^2 + \underbrace{(a_{\xi_k} x^* - b_{\xi_k})^2}_{V^*}$$

Remediu: alegerea τ_k descrescător implică deplasarea arbitrar de aproape de optim!

Algorithm SGD: for $k \geq 1$

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[F(x; \xi)]$$

① Alege aleator $\xi_k \in \Omega$

② $x^{k+1} = x^k - \tau_k \nabla F(x^k; \xi_k)$

Teoremă (Nguyen et.al, 2018)

Fie $F(\cdot; \xi)$ funcții σ_f -tare convexe, $L_{F, \xi}$ -netedă. Atunci SGD satisface:

$$\mathbb{E}[\|x^k - x^*\|^2] \leq \mathcal{O}\left(\frac{V^*}{\sigma_f^2 k}\right)$$

- rată subliniară: $\mathcal{O}\left(\frac{V^*}{\sigma_f^2 k}\right)$ (vs. $\approx 1 - \frac{\sigma_f}{L_f}$ for GM)
- Pe funcții pătratice și $\xi \in \{1, \dots, m\}$:
 $\mathcal{O}(n)$ per iterație MGS (vs. $\mathcal{O}(mn)$ per iterație MG)
- Convergența în expectanță (vs. convergența deterministă pentru MG)
- Convergence in expectation (vs. deterministic convergence for GM)

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[F(x; \xi)]$$

unde f este σ -tare convexă, cu ∇f L -continuu Lipschitz.

- $F(\cdot; \xi)$ funcții convexe diferențiabile
- Notăm $X^* = \{x^* : f(x^*) = \min_x f(x)\}$
- În general $\nabla F(x^*; \xi) \neq 0$
- Exemplu: alegem aleator uniform ξ și aproximăm $g(x) := \nabla F(x; \xi)$.

$$MGS(SGD) : \quad x^{k+1} := x^k - \alpha_k g(x^k) = x^k - \alpha_k \nabla F(x; \xi)$$

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[F(x; \xi)]$$

unde f este σ -tare convexă, cu ∇f L -continuu Lipschitz.
Zgomot aleator:

- absolut: $\mathbb{E}[r^k] = 0, E\|r^k\|^2 \leq \Sigma^2$
- absolut la optim: $\mathbb{E}[r^k] = 0, E\|g(x^*)\|^2 \leq \Sigma^2$
- relativ: $\mathbb{E}[r^k] = 0, E\|r^k\|^2 \leq \tau \|\nabla f(x^k)\|^2$

$$MG - S: \quad x^{k+1} := x^k - \alpha_k g(x^k), \quad g(x^k) := \nabla f(x^k) + r^k$$

Algorithm 1: Metoda Gradient Stochastic (x^0, ϵ, N):

Data: $k := 0, \{\alpha_k\}_{k \geq 0}$

```

1 while criteriu oprire = fals do
2   Alege aleator  $\{\xi_1^k, \dots, \xi_N^k\}$ 
3   Calculează:  $\{\nabla F(x^k; \xi_1^k), \nabla F(x^k; \xi_2^k), \dots, \nabla F(x^k; \xi_N^k)\}$ 
4   Actualizează  $x^{k+1} = x^k - \alpha_k \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \nabla F(x^k; \xi_i)$ 
5    $k := k + 1$ 
6 end
  
```


$$\min_x \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2 = \mathbb{E} \left[\frac{1}{2} (a_i^T x - b_i)^2 \right], \quad A \in \mathbb{R}^{70 \times 50}$$

În acest caz

$$\nabla F(x^k; \xi_i) = a_{\xi_i} (a_{\xi_i}^T x - b_{\xi_i})$$

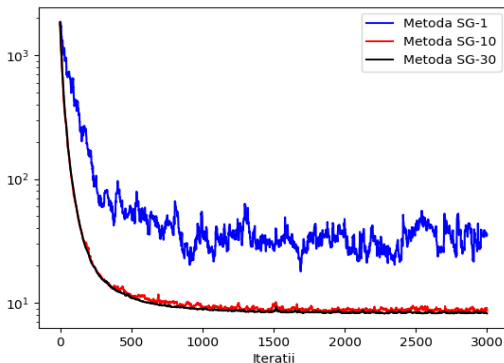
$$MGS(x^0, \epsilon, 1) : x^{k+1} := x^k - \alpha a_{\xi} (a_{\xi}^T x^k - b_{\xi})$$

$$MGS(x^0, \epsilon, N) : x^{k+1} := x^k - \alpha \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N a_{\xi_i} (a_{\xi_i}^T x - b_{\xi_i})$$

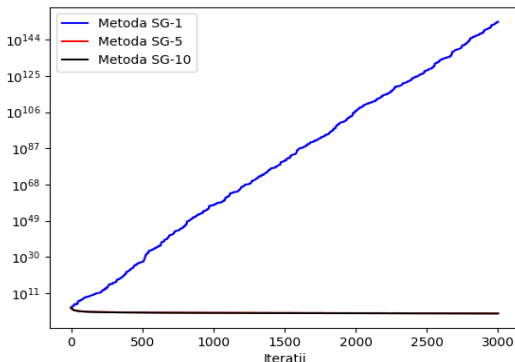
$$\min_x \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2 = \mathbb{E} \left[\frac{1}{2} (a_i^T x - b_i)^2 \right], \quad A \in \mathbb{R}^{70 \times 50}$$

$$MGS : \text{ Alegem aleator } \{\xi_1, \dots, \xi_N\}, \quad x^{k+1} := x^k - \underbrace{\frac{1}{3L}}_{\alpha} \underbrace{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \nabla F(x^k; \xi_i)}_{g(x^k)}$$

$$\min_x \frac{1}{2} \|Ax - b\|_2^2 = \mathbb{E} \left[\frac{1}{2} (a_i^T x - b_i)^2 \right]$$

MGS : Alegem aleator $\{\xi_1, \dots, \xi_N\}$, $x^{k+1} := x^k - \sqrt{\frac{2}{L}} \left(\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \nabla F(x^k; \xi_i) \right)$

Ipoteza zgomot absolut (IZA): $\mathbb{E}[r^k] = 0$, $\mathbb{E}\|r^k\|^2 \leq \Sigma^2$.

IZA implică $\mathbb{E}[g(x^k)] = \nabla f(x^k)$.

Teoremă

Sub IZA, considerăm $\alpha_k := \alpha$ cu $0 < \alpha < \frac{1}{2L}$. Atunci $\{x^k\}_{k \geq 0}$ satisface:

$$\mathbb{E}[f(x^k) - f^*] \leq (1 - \alpha\sigma(1/2 - L\alpha))^k (f(x^0) - f^*) + \frac{\Sigma^2}{\sigma} \frac{L\alpha}{1/2 - L\alpha}$$

$$\mathbb{E}[\|x^k - x^*\|^2] \leq (1 - \alpha\sigma(1/2 - L\alpha))^k \frac{2(f(x^0) - f^*)}{\sigma} + \frac{\Sigma^2}{\sigma^2} \frac{L\alpha}{1/2 - L\alpha},$$

unde x^* punctul de minim al funcției f .

- MGS nu converge la minim cu α_k constant!
- Observăm convergența într-o vecinătate (sau $S_f(f^* + \frac{\delta^2}{2\sigma})$) a minim-ului, a cărei dimensiune depinde de δ

Demonstrație: Două inegalități utile:

$$f(x) - f^* \leq \frac{1}{2\sigma} \|\nabla f(x)\|^2 \quad (1)$$

$$\mathbb{E}[\|g(x^k)\|^2] \leq 2\mathbb{E}[\|\nabla f(x^k)\|^2] + 2\mathbb{E}[\|r^k\|^2]. \quad (2)$$

Pentru simplitate $\alpha_k = \frac{1}{L}$. Din continuitatea Lipschitz avem

$$f(x^{k+1}) \leq f(x^k) - \alpha \nabla f(x^k)^T g(x^k) + \frac{L\alpha^2}{2} \|g(x^k)\|^2.$$

Evaluăm expectanța în ambele părți:

$$\mathbb{E}[f(x^{k+1})] \leq \mathbb{E}[f(x^k)] - \alpha \mathbb{E}[\nabla f(x^k)^T g(x^k)] + \frac{L\alpha^2}{2} \mathbb{E}[\|g(x^k)\|^2]$$

$$= \mathbb{E}[f(x^k)] - \alpha \frac{1}{2} \|\nabla f(x^k)\|^2 + \frac{L\alpha^2}{2} \mathbb{E}[\|g(x^k)\|^2]$$

$$\stackrel{(2)}{\leq} \mathbb{E}[f(x^k)] - \alpha \frac{1}{2} \mathbb{E}[\|\nabla f(x^k)\|^2] + L\alpha^2 \mathbb{E}[\|\nabla f(x^k)\|^2] + L\alpha^2 \mathbb{E}[\|r^k\|^2]$$

$$MG: \quad x^{k+1} := x^k - \alpha_k g(x^k), \quad g(x^k) := \nabla f(x^k) + r^k$$

Demonstrație(continuare): folosim marginea absolută a zgomotului r^k

$$\begin{aligned} \mathbb{E}[f(x^{k+1})] &\leq \mathbb{E}[f(x^k)] + (L\alpha^2 - \alpha/2)\mathbb{E}[\|\nabla f(x^k)\|^2] + L\alpha^2\mathbb{E}[\|r^k\|^2] \\ &\leq \mathbb{E}[f(x^k)] + (L\alpha^2 - \alpha/2)\mathbb{E}[\|\nabla f(x^k)\|^2] + L\alpha^2\Sigma^2. \end{aligned}$$

În final, scădem f^* și deducem primul rezultat:

$$\begin{aligned} \mathbb{E}[f(x^{k+1}) - f^*] &\stackrel{(1)}{\leq} \mathbb{E}[f(x^k) - f^*] - \sigma\alpha(1/2 - L\alpha)\mathbb{E}[f(x^k) - f^*] + L\alpha^2\Sigma^2 \\ &\leq [1 - \sigma\alpha(1/2 - L\alpha)]\mathbb{E}[f(x^k) - f^*] + L\alpha^2\Sigma^2. \end{aligned}$$

Al doilea reiese din creșterea pătratică a funcției f .

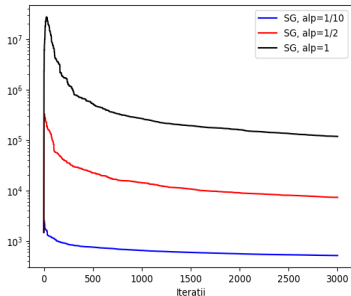
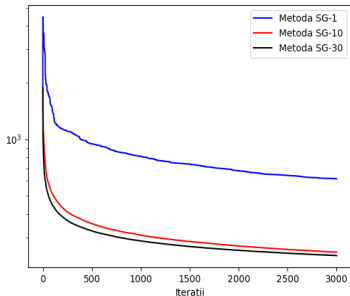

Teoremă

Sub IZA, considerăm $\alpha_k := \frac{\alpha}{k}$ Atunci $\{x^k\}_{k \geq 0}$ satisface:

$$\mathbb{E}[f(x^k) - f^*] \leq \mathcal{O}\left(\frac{V^*}{k}\right) \quad \mathbb{E}[\|x^k - x^*\|^2] \leq \mathcal{O}\left(\frac{V^*}{k}\right),$$

unde x^* punctul de minim al funcției f .

$$MG: \quad x^{k+1} := x^k - \alpha_k g(x^k), \quad g(x^k) := \nabla f(x^k) + r^k$$

Ipoteza zgomot relativ (IZR): $\mathbb{E}[r^k] = 0$, $\mathbb{E}[\|r^k\|^2] \leq \delta \mathbb{E}[\|\nabla f(x^k)\|^2]$, $\delta < 1$.

Teoremă

Sub IZR, alegem $\alpha_k := \alpha$. Atunci pentru $0 < \alpha < \frac{1}{2L(1+\delta)}$, șirul x^k converge către x^ cu rată de convergență liniară:*

$$\|x^k - x^*\|^2 \leq (1 - \tilde{\alpha}\sigma)^k \frac{2(f(x^0) - f^*)}{\sigma},$$

unde $\tilde{\alpha} = 2\alpha \left[\frac{1}{2} - L\alpha(1 + \delta) \right]$.

Problemă interpolare:

$$\min_x f(x) := \mathbb{E}[F(x; \xi)]$$

- $F(\cdot; \xi)$ funcții convexe diferențiabile
- $\nabla F(x^*; \xi) = 0 \quad \forall \xi$

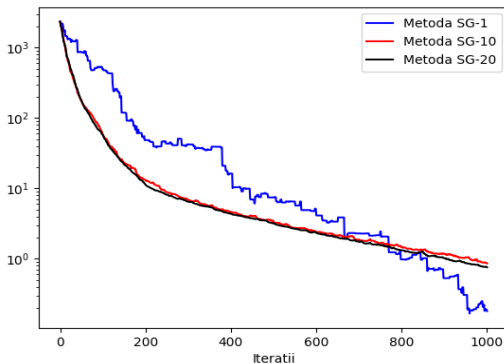
Exemple:

- $[m \leq n] \quad \min_x \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m |a_i^T x - b_i|^p$
- $[\exists x^* : Ax^* \leq b] \quad \min_x \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m ([a_i^T x - b_i]_+)^2$
- Pentru funcții reziduale generale, $\min_x \mathcal{L}(x) := \mathbb{E}[\mathcal{L}(x; a_\xi, b_\xi)]$, unde $\mathcal{L}^* = 0$.

$$\min_x \frac{1}{2} \max\{0, Ax - b\}^2 = \mathbb{E} \left[\frac{1}{2} ([a_i^T x - b_i]_+)^2 \right]$$

MGS : Alegem aleator $\{\xi_1, \dots, \xi_N\}$, $x^{k+1} := x^k - \sqrt{\frac{1}{2L}} \left(\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \nabla F(x^k; \xi_i) \right)$

$$\min_x \frac{1}{2} \max\{0, Ax - b\}^2 = \mathbb{E} \left[\frac{1}{2} ([a_i^T x - b_i]_+)^2 \right]$$

$$MGS : \text{ Aleggem aleator } \{\xi_1, \dots, \xi_N\}, \quad x^{k+1} := x^k - \sqrt{\frac{1}{2L}} \left(\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \nabla F(x^k; \xi_i) \right)$$

- MGS converge la optim cu pas constant (limitat)!
- Rata de convergență este liniară (funcție de κ)

Concluzii:

- MGS cu pas constant converge într-o vecinătate a optimului
- În general, dimensiunea vecinătății de convergență depinde de Σ , α și κ .
- Pentru convergență la optim: (i) pas descrescător $\mathcal{O}(1/k)$; (ii) ipoteza de interpolare
- Compromis: alegerea pasului α vs. acuratețea estimării ∇f

